

Ministrstvo za pravosodje
E-naslov: gp.mp@gov.si
Vaša št. 007-43/2019/6

Št. 337/2018
Ljubljana, 13. 2. 2019

Spoštovani,

v prilogi vam posredujemo mnenje in pripombe Odvetniške zbornice Slovenije na besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tajnih podatkih.

Lepo vas pozdravljamo.

Priloga:
– kot v besedilu

Mag. Roman Završek
Predsednik

I.

2. člen predloga novele (3. člen ZTP)

Predlagamo, da se med osebe, ki lahko dostopajo do tajnih podatkov, uvrsti tudi odvetnike. Odvetniki so namreč, za razliko od pooblaščenцев države oziroma tožilcev, brez utemeljenega razloga izvzeti iz kroga upravičencev, ki imajo neomejen dostop do tajnih podatkov, ki so predmet konkretne zadeve.

*Veliko je vsebinskih in operativno procesnih razlogov v zvezi z izvajanjem odvetniškega poklica, ki utemeljujejo gornji predlog, ključno pa je, da sedanje stanje **ne zagotavlja enakopravne procesne možnosti seznanjanja in uporabe teh podatkov za svoje delo.** Državni odvetniki so, na primer, v postopkih, kjer so predmet tajni podatki, v veliki operativni prednosti, saj jim je brez kakršne koli omejitve dopuščen vpogled, hkrati pa jim je omogočena učinkovita in hitra uporaba vseh listin oziroma dokazov, ki vsebujejo tajne podatke v posamezni zadevi. Državni odvetniki imajo tako ves čas postopka pred seboj celoten spis konkretne zadeve, kar odvetnikom ni dopuščeno.*

Posebej naj poudarimo, da so sodišča (pred zadnjo novelo ZPP) samostojno določala postopek dostopa do tajnih podatkov in procesna pravila za izvedbo sodnega postopka na način sui-generis s sklepom sodišča, in to brez zakonske podlage oziroma zgolj s sklicevanjem na ustavno odločbo, po kateri je prehodno obdobje, ki ga je v ta namen uredilo Ustavno sodišče, minilo že leta 2013.

Kakorkoli, odvetniki so prisiljeni, da se z dokumenti, ki vsebujejo tajne podatke, seznanjajo v prostorih sodišča ob prisotnosti sodnega osebja, kar je še posebej neprimerno, kadar je pri tem prisotna tudi stranka. Zaupnost med odvetnikom in stranko je zaradi tega povsem porušena. Težava je tudi v tem, da odvetnik (in stranka) s spisom kot celoto ne razpolagata ves čas oziroma nimata pri sebi celotnega spisa, saj dokumentov s tajnimi podatki ne moreta imeti, ker nimata dostopa do njih – pri čemer takih omejitev (na primer) državni odvetniki nimajo. Najbrž je odveč poudarjati, kako veliko dejansko oviro pomeni za izvajanje odvetniškega poklica, če odvetnik pri pripravi vlog ali zagovora stranke nima pred seboj sicer obsežnega gradiva, ki je predmet sodnega spisa, hkrati pa prejeme poziv sodišča, da odgovori na določeno zadevo v 8-ih dneh.

Navedeno torej izkazuje potrebo, da se odvetniški poklic v ureditvi dostopa do podatkov v spisih izenači z državnim odvetništvom (tudi s tožilstvom) in se odvetnikom dopusti neoviran dostop do tajnih podatkov v posameznih konkretnih zadevah, saj bodo le tako lahko učinkovito izvajali svoje poslanstvo.

Vsled navedenega predlagamo, da se 2. člen predloga novele (oziroma 3. člen ZTP) dopolni tako, da se glasi:

»V zvezi z opravljanjem odvetniškega poklica ima odvetnik pravico dostopa do vseh tajnih podatkov brez dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, kadar so ti podatki del konkretne zadeve, ki jo vodi za stranko, oziroma, kadar so ti podatki v povezavi s tako konkretno zadevo.«

V kolikor zgoraj predlagana dopolnitev ni sprejemljiva, bi po našem mnenju zakon moral vsebovati vsaj določbo v smislu, da se odvetnikova prošnja za dostop do tajnih podatkov obravnava prednostno in rešuje po hitrem postopku.

II.

Splošna pripomba

Potreben bi bil učinkovit nadzor nad preverjanjem upravičenosti dostopa do tajnih podatkov katerega koli subjekta, ki ima takšen dostop odobren na podlagi 3. člena zakona, in morda vpis takšnih oseb z dostopom na seznam, kamor se beležijo tudi vse spremembe.

Zgodi se namreč lahko, da je okrnjena posameznikova sposobnost varovanja tajnih podatkov, vendar ni določenih postopkov za ureditev takšnih situacij.

Mag. Roman Završek
Predsednik

